

VROUWENGROEPEN IN EN OM MAASTRICHT

We willen in ieder Mooswief deze lijst van vrouwengroepen en vaste activiteiten plaatsen. Sta je er nog niet bij of wil je een andere tekst, geef dat dan even door.

ABVA-VROUWEN. Deze vrouwen bespreken onderwerpen waar vrouwen, wijzelf, in haar werk mee te maken hebben en wat en hoe we daar wat aan kunnen doen. We komen iedere eerste woensdag van de maand om 20.00 uur bij elkaar in het Vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, Maastricht. Sekr.: Lenie van Gemert, St. Jozefstraat 90, 6245 LP Eysden, tel.: thuis 04409-35778, werk 04407-1356 tst. 119.

ABOP-VROUWEN. Deze vrouwengroep binnen de ABOP organiseert vrouwen op punten, die voor haar in het onderwijs van groot belang zijn, zoals: de positie van vrouwen als werknemers in het onderwijs. Sekr.: Hennie Lenders, Eburonweg 36a, Maastricht, tel. 621796.

BIBLIOTHEEK LILLITH. Uitleenadres: Vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, Maastricht. Tel.: 252319. Openingstijden: maandag 19.30-20.30, woensdag 10.00-12.00 en vrijdag 13.00-15.30.

BLIJF VAN MIJN LIJF. De vrouwen van Blijf zorgen voor de opvang van geestelijk en lichamelijk mishandelde en met mishandeling bedreigde vrouwen en haar kinderen. Ze willen ook mishandeling in de openbaarheid brengen en manieren vinden om die te bestrijden. Tel. 045-711684.

COC VROUWENGROEP MAASTRICHT: 2e en 4e vrijdag van de maand vrouwenavond met café. kontaktpersoon: donderdags Lieke Tio, tel.: 218337.

FORT-MAASTRICHT. In een FORT-groep zitten vrouwen die in botsing komen met het beeld dat de samenleving heeft van goed functionerende vrouwen en die met elkaar willen leren om kracht te vinden om gekozen veranderd gedrag vol te houden. Informatie en aanmelding: FORT-MAASTRICHT, postbus 5098, 6202 EW Maastricht.

KOMITEE EKONOMISCHE ZELFSTANDIGHEID VOOR VROUWEN. Een studiegroep die zich bezighoudt met plannen e.d. tegen kostwinnersbeginsel, voor arbeidstijdverkorting. Kontaktadressen: P. Roefs, Bourgognestraat 72, Betty Casteleyn, Heerderweg 88k, tel. 630071, en Kik Snook, Neugomerweg 31, tel. 210178.

KOMITEE VROUWEN IN DE BIJSTAND: elke woensdagochtend van 10.00-12.00 koffie-bijeenkomst in het vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, vragen naar Marian Vostermans. Voor de rest van de week vragen naar Ans.

MEISJESTELEFOON. Emancipatorische telefoondienst aan meisjes van 12 tot circa 20 jaar, woensdag en vrijdag van 15.00-19.00 uur, tel. 211965, postbus 934, Maastricht.

RODIE VROUWEN. Wij vormen de politieke vrouwenorganisatie van de PvdA en zijn gericht op de emancipatie van vrouwen binnen de PvdA en in de maatschappij. Kontaktpersoon voor Maastricht Betty v/d Linde, Notgerusweg 12, 6212 BK Maastricht, tel.: 215553.

SOC-FEM PLATFORM. Voor vrouwen die het belangrijk vinden om vanuit soc-fem perspectief te strijden voor vrouwenbevrijding; organiseert thema-avonden en acties. Adres: Vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, Maastricht.

STEUNPUNT MONDIAAL VROUWENWERK/SIVOS: Wij houden ons bezig met onderontwikkeling en ongelijkheid in de hele wereld, gezien vanuit de positie van vrouwen. Kontaktadres: ma t/m do van 9.00 tot 17.00. Tel.: 045-713132; adres: Klompstraat 20, 6411 KS Heerlen.

STEUNPUNT VROUWEN WERK Midden- en Zuid-Limburg. Een groep vrouwen die vrouwen steunen bij het zoeken naar zinvol betaald werk, bij het verbeteren van haar positie op de arbeidsmarkt en in haar werk. Open dinsdag t/m vrijdag van 10.00-14.00, Putgraaf 3, 6411 GT Heerlen, tel. 713311.

STICHTING STUDIE EN VORMINGSWERK VOOR VROUWEN. Wij verzorgen vormingskursussen voor vrouwen met minder opleiding. Wil je meer leren over bepaalde onderwerpen, wil je leren praten in een groep, wil je wat meer zelfvertrouwen krijgen en meedoen met een gezellige groep, neem dan contact op met de SSVV, tel. 045-718414. Kursusgroepen door de gehele provincie Limburg.

VIDO-VROUWEN. Vrouwen in de overgang. De VIDO-groepen zijn zelfhulpgroepen. De vrouwen helpen elkaar door over haar ervaringen en situaties te praten, door naar elkaar te luisteren. Iedere dinsdagmiddag is er een na-VIDO. Er wordt gewerkt met praatgroepen. Adres: Vrouwen centrum Bouillonstraat 14, Maastricht, tel. 252319, vragen naar Rozette.

VIM. Vrouwen Informatie Maastricht, een krantje met informatie over activiteiten van Maastrichtse vrouwengroepen, te vinden op alle plaatsen. Een abonnement kost f 5,- (postabonnement). Redactie-adres: Ina van Wijck, Ponjaardruwe 50, Maastricht.

VOS-WERKGROEP MAASTRICHT: kontakadres Anita Michielsens, Roserije 159a, Maastricht, tel. 615679/615978.

VROUWEN BELLEN VROUWEN. Roermond, bereikbaar maandag t/m vrijdag van 9.00-12.00, dinsdag en donderdag ook van 20.00-23.00. Tel. 04750-18000.

VROUWENCENTRUM. adres: Bouillonstraat 14, tel. 252319. Openingstijden van het pand en de bar: di. van 9.00-17.00, wo. van 10.00-18.00, do. van 9.00-17.00 en vrij. van 10.00-18.00. Openingstijden van alleen de bar: ma. van 19.30-24.00, wo. van 19.30-24.00, do. van 19.30-24.00 en zo. van 13.30-18.00.

VROUWENGEZONDHEIDSCENTRUM. Informatie, advies en acties over alles wat met ons vrouwenlijf te maken heeft. Openingstijden: ma. van 20.00-22.00, vrij. van 10.00-12.00, in het vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, tel. 252319.

VROUWENKOOR. Sinds maart 1981 zijn we bezig met veel enthousiasme muziek te maken. Vooral op zang ligt de nadruk. We zijn te konkrakteren voor evt. optredens op vrouwvriendelijke aangelegenheden. Kontaktadres: Vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, tel. 252319. Maandagavond is er repetitie in het vrouwen centrum.

VROUWEN TEGEN SEXUEEL GEWELD. Wil middels actie en (telefoniese) opvang vrouwen stimuleren in verzet te komen tegen allerlei vormen van seksueel geweld en de publieke opinie beïnvloeden/veranderen. Kontaktadres: Vrouwen centrum, Bouillonstraat 14, tel. 254453.

VROUWEN VOOR VREDE. Wij vormen een groep tegen kernwapens, voor vrede. We werken in kleine groepjes en komen eens per maand als grote groep bij elkaar om elkaar te informeren. We hebben vrouwen nodig om deze groep te versterken. Kontaktpersoon: Annelies Vossen, Methouder van Caldenborghlaan 56, tel. 626253.

WIJ VROUWEN EISEN. Actiecomitee voor betere abortus, anti-conceptie en sterilisatiemogelijkheden. We houden ons bezig met acties op het gebied van parlementaire politiek, verbetering, hulpverlening en voorlichting aan vrouwen en meiden. Je kunt ons ook inschakelen bij dergelijke activiteiten (bijv. op school, vrouwengroep, vormingscentrum etc.). Sekr.: Ineke Hussaarts, Rechtstraat 50, Maastricht.

WITTE VROUWENPROJECT. Tweedehandsklerenwinkel en activiteiten voor vrouwen in het Witte Vrouwenveld, Burgemeestersplein 2, Maastricht.

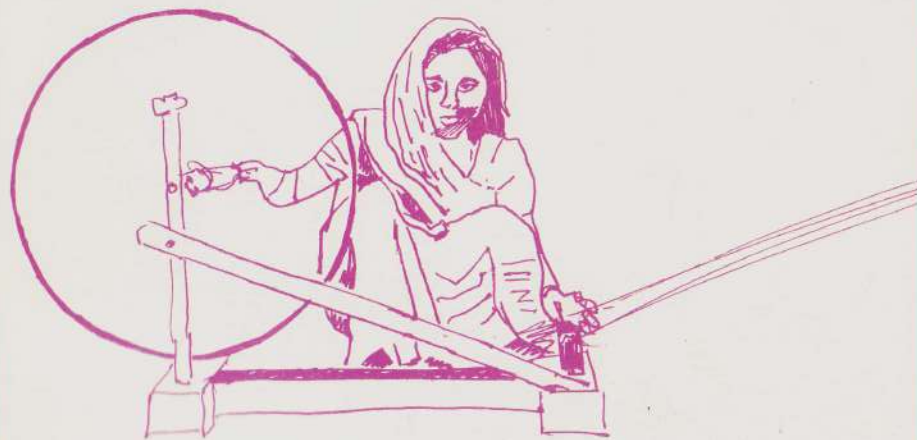
mooswief

vrouwenkrant maastricht

het (vrouwen)vechtgebeuren van pentjak Silak tot zelfverdediging

Blijft blijf?

het vloeit uit onze pen ...

Het zal duidelijk zijn dat, om haar doelstelling zo goed mogelijk te kunnen verwezenlijken, Rechtenvrouw veel aandacht moet besteden aan het vullen van het fonds. Dit gebeurt door het opzetten van een donateursbestand en door een beroep te doen op fondsen en bedrijven. Met vrouwen die, gesteund door Rechtenvrouw, een procedure voeren wordt afgesproken dat zij, wanneer ze een schadevergoeding ontvangen, hiervan 20% aan Rechtenvrouw afstaan.

Annemie Lemmens

Hoe en wanneer kun je een beroep doen op Rechtenvrouw?

Allereerst moet je het verzoek tot garantstelling indienen vóórdat je met de procedure start.

Je komt in aanmerking voor ondersteuning als je zelf niet over voldoende financiën beschikt. Hierbij gelden dezelfde normen als voor het verkrijgen van (bijna) kosteloze rechtsbijstand. Globaal betekent dit dat vrouwen met een inkomen onder f2500,- in aanmerking kunnen komen. Er wordt echter ook rekening gehouden met vermogen en inkomen van een partner.

Zeër belangrijk is de voorwaarde dat jouw zaak uitzicht moet bieden op grensverleggende jurisprudentie dan wel in het belang moet zijn voor meerdere vrouwen.

Een aanvraag moet het volgende inhouden:

- een korte beschrijving van de zaak
- een motivering waarom de uitspraak voor meer vrouwen gunstig kan zijn
- een begroting van de kosten
- je financiële situatie
- de termijn waarbinnen Rechtenvrouw moet beslissen.

Als je aanvraag wordt gehonoreerd neemt Rechtenvrouw contact met je op om de hoogte van de garantstelling en de voorwaarden te bespreken.

Het adres van Rechtenvrouw is:
Stichting Rechtenvrouw - Feministisch proefprocessenfonds
Postbus 13162
3507 LD Utrecht
gironummer: 643464

aankondigingen

IN DE SCHOUWBURG:

op donderdag 9 januari om 20.00 u
het Ro-theater met
THEATERPROJEKT ANNA BLAMAN
Tekst samengesteld door
Matin van Veldhuizen - eerder
"Jane" over leven en werk van
Jane Bowles -; regie Mirjam Koen.
Alle rollen worden door vrouwen
gespeeld, w.o. Netty Blanken
("Savannah Bay").

op zaterdag 22 februari
Adele Bloemendaal:
"In korte broek"
"Fantastisch" volgens Ina van den
Hogen in "Opzij" van december.

op donderdag 27 februari
Stichting Orkater met
"De kleine zeemeermin".
Een sprookje van Andersen bewerkt
door Judith Herzberg.

aktiviteiten en toekomstplannen van het V.G.C.

Het vrouwengezondheidscentrum heeft 28 november een thema-avond georganiseerd over Anorexia Nervosa en Boulemie. Anorexia en Boulemie uiten zich in eetverslavend gedrag, wat het hele denken en handelen gaat bepalen. Het dwangmatig hongeren en voortdurend keuze moeten maken tussen eten of niet eten en/of het ondergaan van niet te stoppen eetbuien. Naast wanhoop en eenzaamheid voor de betrokkene ook veel verdriet, machteloosheid en onbegrip bij de omgeving. Mogelijk wordt deze avond gevolgd door een zelfhulpgroep van vrouwen die daar behoefte aan hebben!

Op zaterdag 14 december is er een open dag van 14.00 - 17.00 uur. Het programma bestaat bij benadering uit de volgende activiteiten: korte sketches c.q. rollenspel en waarin b.v. arts-patiënt contacten uitgespeeld worden, maar zeker (een) contact(en) zoals wij dat op het V.G.C. zouden hebben met hulpvraagsters. Dit om vrouwen een idee te geven wat wij zo allemaal te bieden hebben op de baliedienst. Verder proberen we de hele middag door dia's en/of video's te draaien met onderwerpen die vrouwen en haar gezondheid aangaan. Misschien is er muziek. Zeker lopen de vrijwilligsters rond en we willen graag aangeklampt worden voor informatie over het V.G.C.

Verder zijn er plannen voor het starten van een depressie zelfhulpgroep. Er zal binnenkort een achterbanavond georganiseerd worden. Waarschijnlijk

komt er nog een thema-avond over endometriose en een spekulum-zelfonderzoek-avond.

Afgelopen jaar zijn er door enkele medewerkers van het V.G.C. onderzoeken gedaan. In samenwerking met de medische fakulteit naar het verschil in samenstelling van de groep vrouwen die thuis bevalt en de groep die in de kliniek bevalt. In samenwerking met de algemene fakulteit zijn er twee onderzoeken gedaan, te weten: 'het voordeel van de twijfel' over hoe de keuze van vrouwen om thuis of in het ziekenhuis te bevallen gemaakt wordt. 'De openbaring', waarbij gezocht is naar medicaliseringsaspecten in interviews met vrouwen over genoemd onderwerp. Met de informatie die uit deze onderzoeken naar voren is gekomen, willen we een brochure samenstellen. We willen actief blijven op het gebied van onderzoek. In verband hiermee is er in samenwerking met de universiteit de mogelijkheid geschapen om een onderzoeks-stage op het V.G.C. te lopen.

Het vrouwengezondheidscentrum staat ten allen tijde open voor initiatieven van buitenaf, wat betreft het organiseren van zelfhulpgroepen, thema-avonden e.d.. Er is bij ons ruimte en kennis aanwezig om jullie initiatieven te verwezenlijken. Dus aarzel niet, bel 252319 of kom langs op maandagavond van 20.00 - 22.00 uur of op vrijdagochtend van 10.00 - 12.00 uur, in het vrouwenpand Bouillonstraat 14.

inhoudsopgave

Redactioneel.....	pag. 1
Een vrouwen vecht gebeuren.....	pag. 2
Zelfverdediging.....	pag. 6
Het vloeit uit onze pen.....	pag. 8
Vrouwenforum Nairobi.....	pag. 12
Feminisme in amendementen.....	pag. 15
Fotopagina's.....	pag. 16
Evaluatienota vrouwen centrum.....	pag. 20
Blijft Blijf?.....	pag. 21
Stichting Rechten Vrouw.....	pag. 22
Aktiviteiten en toekomstplannen van het V.G.C.....	pag. 25
Aankondigingen.....	pag. 26
Boekenaanwinst Lilith.....	pag. 29

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

TYPWERK: Anita
CORRESPONDENTE: Annemie Lemmens
LAY-OUT: Marlie Duizings
FOTO'S: Miriam v/d Gugten
Vrouwen die het onzichtbare werk deden en vrouwen die kopij leverden.

REDAKTIE:

Monique Obbens, Marlie Duizing en
Menthy Willems.

TELEFONISCH ADRES:

Marlie Duizings, tel. 479012

KORRESPONDENTIE-ADRES:

Het Mooswief,
p/a Vrouwen centrum,
Bouillonstraat 14,
6211 LH Maastricht.

VERKOOPADRESSEN:

De Tribune, 't Kiöske, Servaes,
V&D, Leiter Nijpels, Berchmans, Gadet,
het kantoor van het vrouwen centrum,
de tijdschriftenhandelaar tegenover
het station en de boekhandel aan het
Orleansplein.

De abonnementen lopen van september tot september. Een abonnement kost met ingang van het volgende nummer dan ook f9,00 en het staat voor 3 nummers. Woon je buiten Maastricht? Wordt dan lid voor f25,- per jaar (5 nummers plus porto-kosten). Betaling op giro nummer 1058180, Spaarbak Limburg, Maastricht, t.g.g. bankrek. no. 879203501 onder vermelding: abonnement Mooswief. Na ontvangst betaling gaat het abonnement in.

VERANTWOORDING:

Tekeningen, artikelen, foto's en dergelijke vallen onder de verantwoording van de inzenders. De spelling van de schrijfster wordt gehandhaafd.

redactioneel

Het laatste nummer alweer dit jaar! Een Mooswief dat hopelijk 'verlichting' brengt in deze donkere, koude ogen. Veel aandacht in dit nummer voor vrouwen die zijn gaan schrijven. Drie verhalen en een gedicht van vrouwen die een schrijfworkshop hebben gevolgd bij Josephien van Lieshout en één verhaal van een tilburgse vrouw. Schrijven kan bewustmakend werken. Door te schrijven kun je greep krijgen op je eigen leven. En schrijven is vooral leuk om te doen! (Uit een aankondiging van een vrouwen-schrijfgroep.) Wat let ons nog? De lange winteravonden lenen er zich uitstekend voor. En wat zou het leuk zijn na de feestdagen in het postvak van het Mooswief al deze verhalen te vinden! En voor wie de smaak te pakken krijgt: geef je op als redactie-lid van het Mooswief! Nu ook Hennie de Boer de Mooswiefburelen heeft verlaten (maar we zullen 'gelukkig' zeker in een ander verband nog van haar horen) is het met drieën in de redactie nog wel heel gezellig maar ook heel druk. Eén lichtpuntje: we hebben een nieuwe tekenares gevonden, Karla Nijnsens, die

in dit nummer nog samen met Lisette de tekeningen verzorgt maar waarschijnlijk deze taak vanaf volgend nummer van Lisette gaat overnemen. We zijn benieuwd!!

Verder in dit Mooswief aandacht voor vrouwenvechtsport en zelfverdediging, de oprichting van de vrouwenvecht-groep Artemis in Maastricht. Verder een samenvatting van de evaluatienota van het vrouwen centrum en, vooruitlopend op een uitgebreid artikel over het reilen en zeilen bij Blijf-van-mijn-lijf Heerlen in het volgend nummer, een kort artikel in verband met de decentralisatieplannen van Brinkman. Een weinig rooskleurig en veelzeggend stuk over hoe de regering staat ten opzichte van vrouwenonderdrukking. En natuurlijk, voor de derde keer alweer (ha, dat rijmt!) de rechtenrubriek van Annemie Lemmens. Verder een viertal heel mooie foto's van de fototentoonstelling over vrouwen in India die in het vrouwen centrum is geweest. Veel plezier met het lezen en kijken! En... begin het nieuwe jaar goed, begin bij het Mooswief!

oproep oproep

Geef je op als redactielid door te bellen naar het vrouwen centrum: tel. 252319 of leg een briefje in het postvak van het Mooswief.

het (vrouwen)vechtgebeuren

Ruim een jaar geleden ben ik begonnen met het beoefenen van pentjak silat. Pentjak silat is van oorsprong een Indonesische vechtkunst, met meer nadruk op kunst (pentjak) dan vechten (silat) en wordt van oudsher door zowel vrouwen als mannen beoefend. Er zijn binnen pentjak silat een paar honderd stijlen ontwikkeld met tot de verbeelding sprekende namen, zoals Hariman-(tijger)stijl en Lompak Putri Bersedia-(springend als een prinses en dichtbij staand)stijl.

De stijl die ik in Maastricht beoefen heet Sedia Hati, ook wel bloemenstijl genoemd. Elke vechstijl heeft zijn karakteristieke sierlijke, haast gracieuze bewegingen, het lijkt soms wel dansen. Elke beweging heeft in haar schoonheid een functie, al is het alleen om de aandacht van je 'tegenstander' af te leiden van je verdediging en de tegenaanval die daar altijd op volgt. Het kost de eerste tijd behoorlijk veel moeite om de basishoudingen en -technieken onder de knie te krijgen. Wanneer je eenmaal moeiteloos van de ene houding naar de andere kunt overgaan en je inzicht ontwikkeld hebt in coördinatie snelheid, timing en vorm van je bewegingen kun je het heel goed gebruiken als zelfverdediging. Maar voor het zover is!

Na drie maanden pentjak bleek ik daarnaast behoefte te hebben aan 'praktiese' zelfverdediging. Er zou in SLIK een basiskursus gegeven worden en dat leek me wel wat. Deze cursus duurde ongeveer 15 weken, elke week een les van 1½ uur en bleek vooral naar te komen op een (meer dan) stevige konditietraining en het leren van basistechnieken uit karate. De cursus werd gegeven door een man en net als bij pentjak trainde ik in een gemengde groep. Het viel mij op dat de jongens veel harder durfden te schoppen en te slaan dan de vrouwen. Vechten betekende dat je niet flauw moest doen over blauwe plekken, pijnlijke ledematen van het verdedi-

gen, blessures. Je moet leren inkasseren en je over het gevoel heen zetten dat je je partner iets aandoet bij tweegevechten of sparren. Na die tijd ben ik bij een sportschool verder gegaan met karate. Het ging er daar veel minder hard aan toe.

In april van dit jaar kreeg ik een folder onder ogen van het internationale vrouwenvechtkamp ofwel 'feminist summertraining for fighting women' dat dit jaar voor de 3e keer zou worden gehouden in Valkenburg. Nu, dat leek me wel wat!

Een hele week vechten, allerlei vechstijlen uitproberen in een vertrouwde omgeving, d.w.z. onder vrouwen. Je moest wel minstens 1½ jaar ervaring hebben in een bepaalde vechstijl en dat bleek mijn struikelblok. Aanvankelijk mocht ik daarom niet deelnemen; ik meende echter op een plaats aanspraak te kunnen maken omdat ik sinds de tijd dat ik trainde inmiddels 3, 4 keer per week in de dojo stond. Met mijn enthousiasme overtuigde ik de organisatrices van het kamp en zo kon ik toch komen. De kosten (f400,- voor 8 dagen) waren toen niet eens meer onoverkomelijk, al blijft het een smak geld die je in een keer moet neertellen.

De folder bleek niets teveel beloofd te hebben. Wat de vechstijlen betreft kon ik een keuze maken uit Aikido, karate, Jiu Jitsu, Kung-fu, kick boxen, Judo, Tae Kwon Do en stokvechten. 's Ochtends waren er twee trainingen van 1½ uur en 's middags een van 2 uur. 's Avonds waren er workshops met thema's als zelfverdediging tegen wapens; vechten met een handicap; over racisme; welke oefeningen er goed waren in de warming-up en welke niet. Er waren workshops met confrontatietraining en verdediging tegen groepsaanvallen. Degenen die helemaal niet kapot te krijgen waren konden zich in alle vroegte voor het ontbijt bekwamen in zen-meditatie, Qi Gong en Okido Yoga. Een veelzijdig en ruim aanbod.

van pentjak Silat tot zelfverdediging

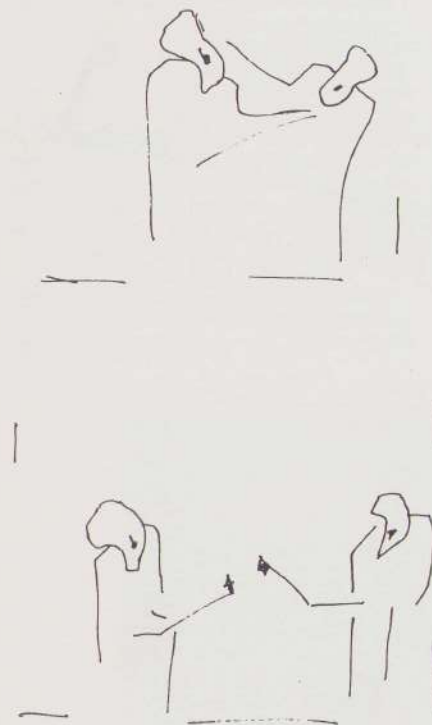
Er was echter meer te beleven dan het uitproberen van technieken. Het bleek dat vechten met vrouwen heel anders is dan vechten in gemengde groepen. Wat velen opviel was dat ze veel perfecter en hoger traptten, dat ze veel preciezer waren in hun

afweren, kortom dat de technieken haar makkelijker afgingen. Aangezien er alleen vechtvrouwen van gevorderd nivo waren, moest het er aan liggen dat de omgeving zo vertrouwd was, dat het voor niemand bedreigend was het achterste van haar tong te laten zien en zich optimaal in te zetten. Ons zelfvertrouwen groeide!

Mentaliteit opbouwen en inzet tonen leek op een andere manier te gaan dan door te leren inkasseren. Het was voor mij een eye-opener toen een vrouw zich bij mij beklagde dat ik haar te harde vuiststoten had verkocht en dat ze nu blauwe bulten had. Het was me nog niet eerder overkomen dat iemand zo expliciet bezwaar maakte tegen mijn gedrag tijdens het vechten. Ik kende alleen de situatie waarin ik zekere mannen vroeg minder hard te slaan.

Op het zomerkamp kwam ik Hanny tegen, die in Maastricht woont en zelfverdedigingsles geeft. Het bleek dat ze al ruim een jaar bezig was met het van de grond krijgen van een vrouwen-zelfverdedigingsgroep. Ze vroeg mij of ik belangstelling had voor zo'n groep en voor het geven van les aan beginsters. Ik vond toen niet dat ik daarvoor genoeg in huis had en bovendien vond ik de tijd die dat zou gaan kosten een bezwaar...

In de vakantie die op de vechtwoek volgde deed ik vier weken helemaal niets aan vechtsport. Nu merkte ik pas wat ik het afgelopen jaar had opgebouwd en hoe zeer ik het vechten nodig had om me te kunnen uiten. Emoties en indrukken kon ik niet van me af zetten en ik voelde mij opgefokt, zodat de vriendin met wie ik op vakantie was af en toe aan een worstelpartijtje moest geloven. Met haar had ik wel vaker gevochten, maar zij klopte mij altijd omdat ze sterker was en haar bewegingen beter beheerste. Nu waren de rollen omgedraaid; ik had minstens evenveel spierkracht en kende meer truiken. Daar kwam bij dat zij aarzelde om met mij te stoeien

en zij was nu bang voor mij en niet ik voor haar. De voorsprong die ik daardoor kreeg zorgde voor gelijk spel ove een overwinning voor mij. Weer terug in Maastricht begon ik met Jiu Jitsu en ging ik door met pentjak. Ik ergerde me steeds meer aan de blauwe plekken en bloeditstortingen die ik op liep omdat die mannen waarmee ik vocht zich zelf niet konden beheersen. Gewoon niet zachter konden slaan. Ik vroeg of ze minder hard wilden slaan en ging discussies aan. Vorm, timing en snelheid vind ik veel belangrijker, dan hard meppen. Helaas stuitten mijn argumenten vaak op een muur van onbegrip: "Het is toch juist vervelend voor vrouwen als ze in de les altijd ontzien worden?" "In de praktijk staan ze ook tegenover een man en dan kunnen ze hun technieken niet toepassen omdat ze niet gewend zijn te inkasseren en ze kunnen niet hard terug slaan omdat iedereen te lief voor ze is geweest." "Je bouwt mentaliteit op als je door je pijn heengaat. Op een gegeven moment voel je je blauwe plekken niet meer en ze gaan ook veel sneller weg als je vaak geslagen wordt." Zo zijn er ook pacifisten die al die vechtsporten maar een agressieve beoening vinden. Daar kan niets goeds

van komen. Of mensen die hun agressieve gevoelens onderkennen en ook dat vrouwen die gevoelens hebben en van mening zijn dat je je agressie ook in een partijtje volley kunt kwijtraken.

Enige tijd later kwam ik Hanny per toeval (?) tegen in het vrouwenhuis, zwaaiend met een folder voor een kadertraining waarin je wordt opgeleid tot zelfverdedigingsjuf. Meteen stond ik in vuur en vlam en ik aarzelde niet lang om mij op te geven voor die training. Omdat ik uit een op het gebied van vrouwen zelfverdediging achtergebleven streek kom, kon ik deelnemen aan de cursus.

In de afgelopen herfst 'vakantie' heb ik kennis gemaakt met de veelzijdigheid van zelfverdediging (Zie het stuk van Hanny in dit nummer). Het werd mij heel duidelijk dat ik genoeg in huis heb om les te geven. Er zijn echter ook aspecten waaraan ik nog wil werken. Nu blijkt dat Hanny en ik elkaar daarin goed aanvullen. We beginnen binnenkort met een basiskursus zelfverdediging voor vrouwen! En dat is nog maar het begin voor het 'vrouwenvechtgebeuren' in Maastricht.

Babs

zelfverdediging

"Het is 's avonds laat. Ik loop over de St. Servaasbrug in Maastricht. Op weg naar huis. Er komt een man achter me lopen. Ik voel dat er meer aan de hand is dan 'gewoon achter me lopen'. Ik steek de straat over, om te kijken wat hij doen zal. Hij volt me. Ik ben kwaad, ik draai me om en zeg: "Zo, en nu kom je voor me lopen." Hij doet het. Ik zie dat hij geschrokken is."

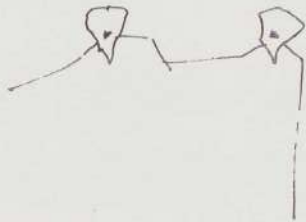
"Toen hij mijn tasje uit mijn handen rukte, heb ik geschreeuwd, geslagen en geschopt. Ik ben geen moment bang geweest, daar was ik veel te kwaad voor. Ik heb mijn tasje terug."

Twee van de talloze voorbeelden van effectief verzet. Strategieën door vrouwen, vaak individueel, bedacht. Het is goed ze onderling uit te wisselen; een klein facet van zelfverdediging.

De technische kant; het schoppen, slaan, afweren, loskomen uit grepen komt ook aan bod, maar de oefeningen en technieken zijn geselecteerd op praktisch gebruik voor vrouwen. Dit in tegenstelling tot vechtsporten. Vijftien verschillende trappen of handbevrijdingen kennen is heel leuk, maar van weinig betekenis voor zelfverdediging.

Het is belangrijk te weten, of opnieuw te ontdekken dat je sterk bent en allerlei wapens in huis hebt:

- je stem, om af te schrikken en om hulp te roepen
- goed inzicht, je eigen intuïtie waar-

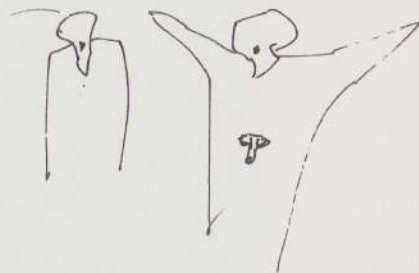

- op je kunt vertrouwen
- behalve spierkracht ook energiekracht. v.b. Als een kind niet gedragen wil worden krijg je je het nauwelijks opgetild. Ook dit kunnen we opnieuw leren.
- mentale kracht, wat wil zeggen op jezelf vertrouwen en je gedrag niet door angst laten bepalen, want angst werkt verlamdend. De angst hangt samen met het slachtoffer-denken dat vrouwen geleerd is. Dit ontnemt hen alle kracht en mannen, op hun beurt, ontlene hieraan hun macht. Zij verwachten dat vrouwen zich als slachtoffer gedragen. Op het moment dat vrouwen niet aan deze verwachting voldoen, de situatie in eigen hand nemen en hier naar handelen, raken mannen in de war. Hemel, wat nu?

"Ik keek niet hoor, ik mag je toch wel goededag... mompel, mompel, snel de andere kant op kijkend, een onzeker lachje, kwaad op 't stuur slaand en dan toch maar wegwezen?"

In een cursus zelfverdediging worden ook verschillende manieren om te reageren op lastig gevallen worden geoefend. Er wordt gewerkt aan houding, uitstraling, ademhaling, stemgebruik, ontspanning en intuïtie. Zelfverdediging is veelzijdig en leuk. Samen spelen, met je lijf en elkaar van alles uitproberen, stoeien, worstelen en genieten van je kracht. "Ik wist niet dat ik..."

Hanny

aankondiging

Vrouwenvechtgroep ARTEMIS

Sinds oktober 1985 bestaat er in Maastricht een vrouwenvechtgroep 'Artemis'. Deze groep bestaat uit vrouwen die een vechtsport beoefenen.

Als in de toekomst de groep groter wordt zijn we van plan om samen te gaan trainen en ideeën uit te gaan wisselen.

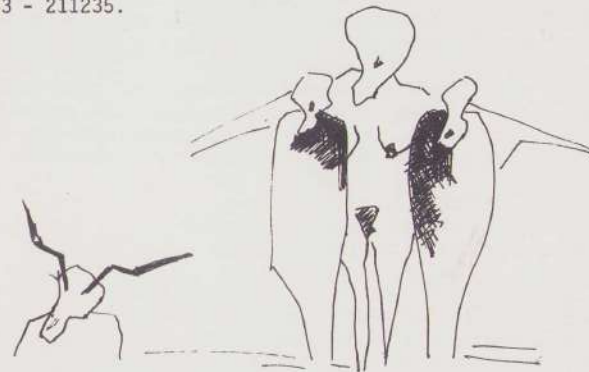
De groep houdt zich ook bezig met het geven van zelfverdediging aan vrouwen. De eerste cursus, van 10 bijeenkomsten is inmiddels gestart.

Wie informatie wil over de cursus, of wie zich op wil geven voor de eerstvolgende cursus kan terecht bij VTSG, Bouillonstraat 14 of telefonisch bij het vrouwen centrum 043 - 211235.

PROGRAMMA C.O.C. VROUWENGROEP MAASTRICHT

Vrijdag 13 december:
vanaf 21.00 uur een avond rond het thema spel en beweging met Afrikaanse muziek. Het preciese programma van deze avond is nog niet bekend (dus let op nadere aankondigingen!). Voor niet-leden is de entree f2,-.

Vrijdag 27 december:
wordt (vanaf 21.00 uur) het oude jaar uitgeluid en het nieuwe ingestapt met integratie ofwel (voor het eerst sinds jaren) een gemengde feestavond.
Dit alles in het C.O.C.-gebouw, Bogaardenstraat 43.

ARTEMIS

Artemis is de godin van de jacht en van de amazones.

Op een dag bedenkt Aktaioon een plan om Artemis te gaan bekijken. Hij gaat op zoek naar de plek waar zij zich altijd wast. Daar verstopt hij zich in de struiken. Artemis komt er aan met 2 nymfen. Artemis kleedt zich uit en geeft al haar wapens in bewaring bij de nymfen. Aktaioon komt uit de struiken en de nymfen gaan voor Artemis staan. Toch lukt het Aktaioon om nog iets van Artemis te zien. Vervolgens steekt zij het hoofd boven de tweennymfen uit. Aktaioon verstijft, maar vlucht niet. Artemis sprenkelt wat bronwater over zijn hoofd en zegt dat hij naar de mensen moet gaan om te zeggen dat hij haar bloot heeft gezien. Aktaioon verandert in een hert. Hij merkt 't zelf niet. Artemis heeft hem niet alleen 't uiterlijk van 'n hert gegeven, maar ook de schuwheid. Dit doet het hert sidderend wegvlugten.

het vloeit uit onze pen ...

'Nog nooit geschreven'..
'Soms wel een brief'..
Deze antwoorden kreeg ik op mijn vraag: 'Heb je wel eens iets geschreven?' die ik stelde aan vrouwen die meededen aan de 'schrijfworkshop' in Valkenburg. Sommige vrouwen lazen veel en wilden daarom zelf leren hun gedachten onder woorden te brengen. Anderen wilden leren goede verslagen te maken of ze dachten aan het leren schrijven van een goede brief. Sommige schreven gedichten of hielden een dagboek bij, erwas zelfs een vrouw die een boek wilde gaan schrijven. Moedig hoor! Allemaal vonden ze schrijven uit eigen ervaring eng. Ze wilden het wel leren en we zouden het samen proberen. We waren op 'Geerlinghof', de volkshogeschool van Valkenburg. Er was een week georganiseerd voor vrouwen in de middenleeftijd: 'Middenleeftijd een ervaring rijker'. Ongeveer 50 vrouwen waren er. Ze konden kiezen uit 3 workshops t.w. muziek, video of schrijven. Ik ben met de schrijfsters bezig gegaan. Zelf schrijf ik omdat er een innerlijke drang in mij is die mij aanspoort mijn lettertekens op papier te zetten. Die lettertekens vormen woorden, zinnen en ze groeien uit tot verhalen of gedichten. Ik probeer mijn verhalen een vrouwelijke toon te geven, omdat ik vind dat vrouwenverhalen en vrouwensie door moeten klinken in onze Nederlandse literatuur. Mijn pen is ook vrouwelijk; ze vloeit. Ik beneen creatief mens en mijn grootste creativiteit komt tot leven via mijn taalgebruik. Ik gebruik de taal zelfs als spel, ik speel met woorden. Juist in deze tijd van surprises en cadeautjes!
Ik ben alweer volop bezig, niet alleen met rijmen en verzen, maar ook met satire op mijn huisgenoten en vriendenkring. Het kost veel tijd en moeite, maar de meeste pret heb ik bij voorbaat zelf.
We bespraken de waarden van het vrouwenschrijven, het schrijven voor ons zelf en voor anderen. We vonden dat schrijven, b.v. het schrijven van dagboeken, gedichten en brieven, een middel zou kunnen zijn om de chaos in

ons zelf te ordenen en dat je schrijvend je emotie's zou kunnen verwerken. De aanzet was iets te zwaar en we besloten, omdat het nog zo'n prachtige, zonnige zomerweek was, die ons eerder een luchtig vakantiegevoel gaf, dan de intentie van serieus schrijven, ons al schrijvend te beperken tot de fijne dingen die we meegemaakt hadden. Ook al was schrijven voor veel vrouwen nieuw, toch hebben we allemaal iets geschreven wat met ons eigen leven te maken had. En met veel leergierigheid en plezier.
Hoe ontroerend, amusant en sterk de resultaten waren laten we hier zien. Ik wil maar zeggen: nooit geschreven? Schrijf angst? Durf pen en papier te nemen, kies een stil moment en een rustig hoekje en laat je gedachten gaan en je pen vloeien.

Joséphine van Lieshout

schrijven

IMPRESSIE

Hoe te beschrijven wat ik zie, simpelweg alleen maar wat ik voor me zie? Het roept een vredig mijmerend gevoel op; of ik terug zak naar een heel eigen, innerlijk plekje, dat warm en rustig is, en van waaruit ik veilig kan bekijken naar wat voor mijn ogen is:

Twee ramen op een kier, grijsgeschilderde ramen boven een rood wit gevleete, marmeren vensterbank; een koele grijze kamer, maar daarbuiten: de halve ronding van het grasveld voor het huis, met lange schaduwen van een, voor mij, onzichtbare boom, hier en daar liggen afgevallen zacht gele bladeren, die het donker van de schaduw verzachten en verhelderen.

Om het grasveld, een ook halfrond grintpad, bestrooid met zon en schaduwplekken. Daarachter: struikgewas, van laag olopend tot hoog, en dan: een witte muur, kontrasterend met de donkere stam van een boom, nog hoger reikend dan de beboste helling erachter.

En ook: een klein wit huis met een rood pannendak, de zijkant wit, beschoren door de zon, de voorkant romig wit; drie kruisramen naast elkaar, die een donkere kamerruimte erachter slechts doen vermoeden; een fragiel balkon hekje ervoor.

Voor de grijze ramen van deze kamer: een dikke, roestig grijze traliestang. Is het dit contrast, dat me doet genieten? De wijde, zachte, blauwe lucht tegenover het egaal grijze van de kamer? Het opene tegenover het geslotene? Geluiden tegenover stilte?

Om goed te beschrijven moet ik diep in me zelf kijken, voelen wat er in me omgaat, waar het me aan herinnert, wat me zo raakt in dit beeld. Schrijven, merkte ik, leidt tot waarnemen, kijken, stilstaan, tot verstillig en bezinning, tot ontdekken wat voor mij wezenlijk is.

Tineke

NOSTALGIE

Toen wij naar de schouwburg gingen om (eigenlijk tegen m'n zin) van Joseph in Dothan te genieten, was ik al in mineur.

Mijn man, die wel een klassieke opleiding had verheugde zich erop.

Achter ons zaten 5 jongens en meisjes uit de 4e klas Gym, die ook verplicht waren om dit stuk te gaan zien.

De acteurs deden hun best, maar al snel had ik m'n cultureel geïnteresseerde gezicht opgezet en zat heerlijk aan de laatste vakantie bij mijn neef in Frankrijk te denken.

Achter ons ontstond een fluisterend gesprek over de laatste wedstrijd tussen Ajax en Feijenoord. Ik voelde dat François zich zat te ergeren, z'n nek verstrakte en z'n korte baard stak naar voren.

"Nu gaat het fout", dacht ik en ja hoor. Fr. draaide zich om en zei met ingehouden, zeer beleefde woede,

"Als jullie geen interesse hebben, ga dan naar buiten."

Hij had z'n collegestem opgezet, en ze waren bijna een kwartier stil.

Toen begonnen de twee meisjes te giechelen over de hoofdrolspeler, die al aardig kaal werd.

Ze lachten zo aanstekelijk, dat ik m'n ene voet op de andere moest zetten, om niet mee te lachen.

Ach, pauvre moi, had ik vanavond maar iemand, waar ik zo mee kon lachen.

Hanneke

schrijven

Kracht, een woord waar gevoel in zit.

Het was voor mij een enorme beleving om de kracht te ervaren die van andere vrouwen uitgaat. Geweldig! Vroeger waren vrouwen bedreigende wezens voor mij. Concurrenten. Nu ervaar ik dit anders. Of dit met ouder worden te maken heeft?

Kracht, het woord zegt het al: samen sterk, solidariteit. Deze begrippen komen in mij op als ik denk aan de kracht die van vrouwen uitgaat.

Ik zie een vulkaan, met de gouden en warme gloed van de naar buiten stromende lava. Lava, die alle kanten opgaat. Een stroom die niet te stuiten is.

Wat kunnen we samen toch veel en wat een heerlijk gevoel is dat.

Nu ontdek ik wat voor kracht vrouwen in huis hebben en ben verbaasd dat ik dit niet eerder ontdekte.

Mijn ontwikkelingen en ontdekkingen bezorgen mij groei-pijnen.

Maar al met al vind ik het toch de moeite waard om door te zetten. Steeds meer dingen over mijzelf te ontdekken en daarmee ook wat andere vrouwen bezig houdt.

Het beeld loopt parallel.

Ik zou het uit willen dragen: vrouwen weet wat je waard bent.

Nora

over schrijven

In Maastricht draait momenteel een schrijfstersgroep. Deze wordt door José Franssen in het vrouwen centrum begeleid. Een nieuwe cursus start in januari. Maar 'helemaal': we zijn met teveel vrouwen die willen schrijven in groepsverband. Ook deze zit al vol. Nu dan maar alvast opgeven voor september '86? Behalve in Maastricht bestaat er b.v. in Tilburg een schrijfgroep voor vrouwen. In deze groep schrijft ieder over haar eigen leven aan de hand van creatieve schrijfp opdrachten. Waar in deze groep veel mee gewerkt wordt is het zgn. 'automatische schrijven': 25 minuten schrijven zonder je pen van 't papier te halen. Spannend wat er dan uit je pen rolt, zoals de schrijfster van het onderstaande verhaal zegt: "eerst schrijven, dan schrikken, denken, verwerken, inzicht krijgen en blij zijn met jezelf".

Opdracht:

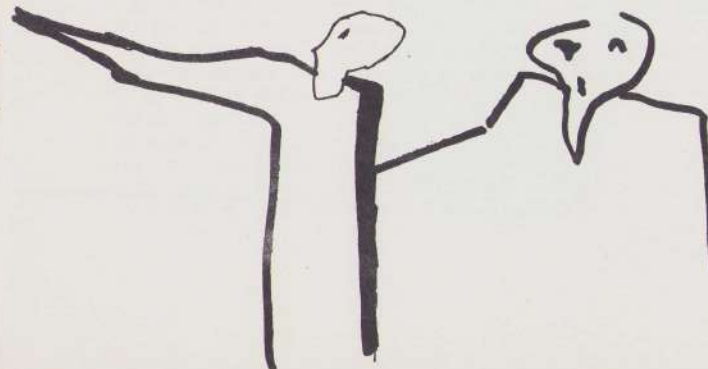
over de rol van vrouwen in je leven veranderde dat of bleef het hetzelfde

Laat ik beginnen bij mijn lagere school periode. In die tijd heb ik me niet zo gelukkig gevoeld. Ik werd niet echt opgenomen, had of kreeg een vriendin pas in de zesde klas. Ook de tijd daarna vlotte het niet echt. Ben veel alleen geweest maar heb daar niet echt last van gehad. Ik had nog een stel zussen en gek genoeg ook weinig contact met hen. Het contact met mijn moeder was erbarmelijk. Ze kon me niet uitstaan, terwijl ik nog wel uiterlijk op haar leek.

Veel later heb ik een echte vriendin gekregen. Zijzelf kwam gewoon naar me toe. We zijn heel dit geweest. Ze was totaal anders dan ik. Ja, die vriendschap was bijzonder! Ik kon veel aan haar kwijt. En ze was mijn beste fan. Als ik veranderd ben, denk ik niet dat zij de aanleiding was. In ieder geval was zij een steun. Dan komen de moeders van mijn oppas kinderen. lieve, leuke vrouwen (fijn om ze te leren kennen). Rijkdom. Goh, daar moet ik toch eens over nadenken. Ik heb veel aan hun te danken. De alleenstaandengroep. Wat een herkenning! En nu ik dit schrijf valt het me op dat het iedere keer de andere vrouwen waren die contact zochten met mij. Waarschijnlijk komt dit door mijn jeugdervaring. Ik wilde dolgraag een vriendin. Als ik andere meisjes zag lopen, gearmd, dan was ik jaloers. Soms fantaseerde ik een vriendin. Toch heeft het mij geen schade gedaan, denk ik. Alleen valt het mij nu op dat ik de andere vrouw nooit het eerst zal vragen wat met mij te willen doen. Maar ik ga er wel op in als zij het mij vraagt.

Maar ik ben nog steeds verbaasd. Anders ligt het bij mannen, die durf ik wel als eerste aan te spreken en te vragen (Hier moet ik eens over nadenken). De vriendschap met vrouwen ervaar ik als fijn, ze voelen je beter aan. Zij zijn flinker en evenwichtiger.

Ans van Rijswijk

vrouwenforum Nairobi

In het vorige Mooswief stond een artikel over de vrouwenconferentie in Nairobi. Op dit artikel is een reactie gekomen van Marijke Nielsen, een vrouw die nu bijna een half jaar in Kenia woont en werkt, en het vrouwenforum in Nairobi ook bijgewoond heeft. Als aanvulling op het vorige artikel gaat zij meer inhoudelijk in op de workshops die tijdens dit forum gehouden zijn:

Van 10 juli t/m 19 juli '85 werd in Nairobi het Forum voor Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's) gehouden. Op de vrouwenconferentie, die min of meer parallel liep aan 't Forum (15-26 juli '85) en alleen toegankelijk was voor officiële regeringsvertegenwoordigers werden besluiten genomen over het wereld-actieplan en werden aanbevelingen van 't Forum meegenomen. Net 2 maanden in Kenia was ik in de gelegenheid om deel te nemen aan 't NGO Forum en ik zal proberen weer te geven wat zoal inhield. Het Forum bestond uit een breed scala van workshops, 'n uitgebreid filmprogramma, kulturele evenementen, tentoonstellingen, excursies naar vrouwenprojecten etc., een zeer overdadig programma, zodat ik af en toe het gevoel had dat ik tijd te kort kwam. Een van de eerste workshops waar ik naar toe ben geweest, ging over family planning. De workshop werd georganiseerd door de Family Planning Association van Kenia die op haar beurt onderdeel was van de International Planned Parenthood Federation (IPPF). Er werd iets verteld over de ontstaanswijze van de organisatie, haar uitgangspunten en werkwijze in Kenia, een van de snelst groeiende landen ter wereld, met een populatie groei van 4% per jaar. Ofschoon het allemaal zeer ideaal gebracht werd, vrouwen mogen zelf over hun lichaam beschikken, ze werken ook aan de ontwikkeling van de vrouw o.a. gezondheid, edukatie etc kwam het geheel bij mij nogal drammerig over. Ook andere vrouwen hadden bezwaren zowel uit linkse als rechtse hoek. Links vroeg zich af of er niet teveel dwang achterzat m.n. van buitenlandse racistische groeperingen die er vanuit racistische denkbeelden belang bij hadden dat de bevolkingsgroei in

Afrika afgeremd werd, en legde de nadruk op de reproductieve rechten van de vrouw. Rechts vond dat er überhaupt geen kunstmatige voorbehoedsmiddelen gepropageerd moesten worden, en deelde de achterdocht met links wat voor belang heeft deze organisatie er zelf bij. Zo zie je maar dat je 't vanuit zeer verschillende gezichtshoeken met elkaar eens kunt zijn. Maar intussen blijft het een warrige zaak voor Kenianen die iets aan family planning willen gaan doen. Ook in een workshop die ik later volgde van Leonie Mc Sweeney (Ierse arts werkzaam in Nigeria) fervent voorstandster van de Billingsmethode (vaststellen of je vruchtbaar bent door te letten op veranderende afscheiding in je vagina) en de daaruit voortvloeiende methode van de natuurlijke sexselectie van de baby kwam het tot duidelijke meningsverschillen tussen enerzijds de westerse vrouwen, die hevig protesteerden tegen deze methode en er 't gevaar in zagen schuilen dat door de voorkeur voor zonen m.n. in de ontwikkelingslanden nog eens extra de inferioriteit van het vrouwelijk geslacht benadrukt werd. Zij vonden dat er niet aan toegegeven moest worden. En aan de andere kant de niet-westerse vrouwen die veel direkter bij de noodzaak van het produceren van zonen betrokken waren, en waarin dingen meespeelden als: de angst om verstoten te worden, erfrecht wat in bepaalde gevallen alleen op de zoons overgaat etc. Ook zij vonden dat deze dingen veranderd moesten worden en er gestreefd moet worden naar gelijkwaardigheid tussen de geslachten, maar zaten nu met de huidige situatie en problemen die voor westerse vrouwen niet speelden, die hadden mooi praten vonden zij. Een moeilijk probleem.

Enkele andere workshops die ik gevolgd heb:

Een workshop over bewustwording, edukatie en organisatie. Deze workshop ging over hoe je gebruik kunt maken van moderne communicatiemiddelen zoals films en video om vrouwen meer bewust te maken van hun situatie. De stereotype uitbeelding van vrouwen in films etc. aan de kaak stellen. Deze workshop werd georganiseerd door een aantal vrouwen afkomstig uit diverse landen, die in hun land bezig waren met film, video en andere communicatiemiddelen met name gericht op vrouwen. Zeer interessant! Zo vertelde een Pakistaanse vrouw dat zij onder het mom van family planning

vrouwen bewust probeerde te maken van hun rechten. Sinds de Iraanse revolutie is ook hier de klok weer teruggedraaid m.n. voor vrouwen die volgens haar in Pakistan worden beschouwd als het kwaad van de maatschappij. Zelf ging ze traditioneel gekleed (gesluisd) de dorpen in, om geen argwaan te wekken en probeerde zo contacten te leggen met de vrouwen. Wegens gebrek aan elektriciteit maakte ze vaak gebruik van foto's en tapes, om vrouwen voorlichting te geven over hun rechten.

Een workshop waarin een dialoog plaatsvond tussen een Israelische en een Palestijnse vrouw. Deze workshop werd stevig begeleid door twee Ameri-

kaanse vrouwen (en veiligheidspolitie voor de deur) en dat (eerste) bleek ook wel nodig. Een zeer druk bezochte workshop waarin de spanning te snijden was. De Israelische en de Palestijnse vrouw zetten hun standpunten uiteen waarna ze aan elkaar vragen stelden. Daarna mocht de zaal. Aan het einde v. d. workshop had ik niet idee dat het de Israelische en Palestijnse vrouwen dichterbij elkaar had gebracht. De discussieleidsters hadden de grootste moeite om de zaak in de hand te houden, de gemoederen liepen hoog op, de sarcastische opmerkingen vlogen in 't rond. Naast mij sprak een Palestijnse vrouw vol bitterheid over die Israeli met hun mooie woorden, maar hun agressieve daden, die haar en haar familie uit hun land hadden verdreven.

Een workshop over vrouwen en medicijngebruik, georganiseerd door vrouwen uit Denemarken en Nederland. Hierin werden de misstanden m.b.t. medicijngebruik in de diverse landen aan de kaak gesteld en men trachtte te streven naar een veilig gebruik van geneesmiddelen. Zo blijken er in de 3e wereldlanden medicijnen gepushed te worden die in de westerse wereld niet meer gebruikt mogen worden, b.v. depo-provera (anti-conceptiemiddel met forse bijwerkingen). Er ontstaat resistentie doordat er halve peniciline kuren verkocht worden door gebrek aan geld.

In Ierland schijnen vrouwen alleen op medische indicatie de pil te kunnen krijgen. (Er zouden daarom ook aanzienlijk meer vrouwen last hebben van hun menstruatie dan in andere landen).

Verder workshops van Namibische vrouwen over de 'Apartheid' in hun land, en wat dat betekende voor de positie van met name de vrouwen. Zeer aangrijpend, er werden persoonlijke getuigenissen afgelegd over afschuwelijke martelpraktijken. 'n Workshop van Iraanse vrouwen met daarin centraal het portret van Khomeini, allemaal gesluierd en voortdurend bewaakt door een aantal mannen. Hierin kwam naast de positie van de vrouw in Iran (volgens hun nu beter dan tijdens het bewind van de shah!?) de oorlog met Iraq ter sprake, en werden er foto's getoond met de meest afschuwelijke verwondingen veroorzaakt door de chemische wapens die Iraq gebruikt.

Workshop van vrouwen en psychologie die ging over het opstellen van een internationale feministische geestelijke gezondheidsagenda voor het jaar 2000.

Naast de leuke interessante workshops waren er ook die ronduit slecht waren. De workshop over gedragsgevolgen van alcoholconsumptie bijv. Hierin werd volstrekt verkeerde informatie gegeven en kwam de boodschap neer op geheelonthouding voor iedereen, overgoten met een godsdienstig sausje. Gezien mijn vroegere werk op het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs heb ik me hier niet onthouden van commentaar.

Wat verder nog te vermelden valt over het Forum is dat het dit keer niet overheerst werd door jonge witte vrouwen, zoals destijds in Kopenhagen gebeurd schijnt. Er waren heel wat grijze hoofden en gekleurde vrouwen waren in de meerderheid en wisten prima voor haarzelf op te komen. Ook in de 3e wereldlanden beginnen vrouwen zich te roeren, zich een mening te vormen over polygamie, besnijdenis etc. en dan liefst zonder inmenging van de westerse vrouwen die het allemaal zo goed weten. Amerika kwam uit het Forum te voorschijn als de grote boosdoener. In workshops over Zuid Afrika, Nicaragua, de Palestijns-Israëlische kwestie werd de rol die Amerika speelt zeer negatief afgeschilderd. Er heerste een erg anti-Amerikaanse stemming.

Ik zelf vond het Forum zeer geslaagd. Ik heb er een leuke tijd gehad, leuke mensen ontmoet, nieuwe ideeën en inzichten verworven m.n. door de persoonlijke verhalen die vrouwen vertelden over hun situatie, en ondanks de vele tegenstellingen toch wel iets van een 'wij'gevoel ervaren.

Marijke Nielsen

Voor wie contact wil opnemen met Marijke, is het adres op te vragen bij: Ime Bressers, op maandagavond in het centrum aanwezig. tel. 217717.

feminisme in amendementen

Om verzekerd te zijn dat overal in de PvdA aandacht aan de belangen van van de vrouwelijke leden wordt geschonken, is elke afdeling verplicht één maal per jaar een zgn. Vrouwenavond te organiseren.

In Maastricht werd deze keer Hedy d'Ancona uitgenodigd haar feministische visie op het landelijk conceptverkiezingsprogramma van de PvdA te geven. Ze spoorde de Rooie Vrouwen aan tot het indienen van amendementen, die beogen de individualiserings-eisen vanuit de Vrouwenbeweging beter in dat programma tot uiting te laten brengen. "Laat steeds het begrip LEEF-EENHEID vervangen door INDIVIDU", was haar advies. Natuurlijk moeten mensen naar draagkracht belast worden, maar dan wel naar individuele draagkracht. Niet naar groepjes of stellen die bed, voordeur, volkstuin of nog wat anders 'delen'.

De zaal leek het met haar eens te zijn: er werd maar weinig gediscussieerd. Té weinig, vonden wij Rooie Vrouwen, na afloop. Deden we onze mond zo weinig open omdat we dat nu eenmaal zo gewend zijn op politieke bijeenkomsten, of was er werkelijk zo weinig praatstof?

We hadden er als Rooie Vrouwen nog heel wat werk aan gehad om goede amendementen te formuleren. Die zijn daarna in de afdeling behandeld en gaan binnenkort, bekomentariëerd door het landelijk PvdA-bestuur naar alle afdelingen om dan verworpen of vastgesteld te worden op het landelijk congres in februari.

Een lange weg. En dan is het nog altijd de vraag hoe er naar gehandeld zal worden.

Veel Rooie Vrouwenwerk heeft zo 'n lange weg nodig. Veel geduld en vergaderzin is noodzakelijk. Dank zij onderlinge steun en bijstand op onze 14-daagse bijeenkomsten houden we de moed er in. Soms zetten we een cursus 'optreden in de politiek' op, om sterker te worden.

Vaak wensen we dat politiek een beetje méér samen denken en een beetje minder elkaar vliegen afvangen, zou zijn.

Zo af en toe een overwinning houdt ook de moed er in: op het laatste congres van de Rooie Vrouwen wisten we vanuit Maastricht het congres ervan te overtuigen dat ook kinderen 'geïndividualiseerd' zouden moeten worden, via een op minimum-nivo kostendeekkende kinderbijslag. Op het komende PvdA-congres zal dat misschien weer verdedigd moeten worden.

Als Rooie Vrouwen staan we voortdurend voor de keuze onze aandacht te besteden aan partij-zaken of aan de vrouwenbeweging. Soms valt gelukkig het een met het ander samen. Meestal doen we om en om. Kinderopvang en gemeentelijk emancipatiebeleid waren vaak terugkerende onderwerpen. Op het ogenblik proberen we zicht te krijgen op de werkgelegenheid voor vrouwen in onze stad. Welke maatregelen zijn nodig en mogelijk om meer vrouwen te kunnen laten her-intreden?

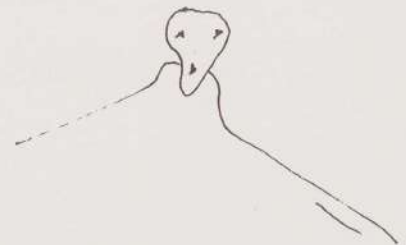
Bijna alle Rooie Vrouwen hebben een, min of meer halve, kwart of hele, losse of vaste, baan. Dat willen we voor meer vrouwen bereiken!

De Rooie Vrouwen in Maastricht bestaan nu bijna 10 jaar: een groep van 10 à 15 vrouwen, meest PvdA-leden, die o.a. via de partijpolitiek een geëmancipeerde samenleving willen realiseren.

Wie mee wil doen of samen wil werken is welkom.

nov. '85

Bettie van der Linde

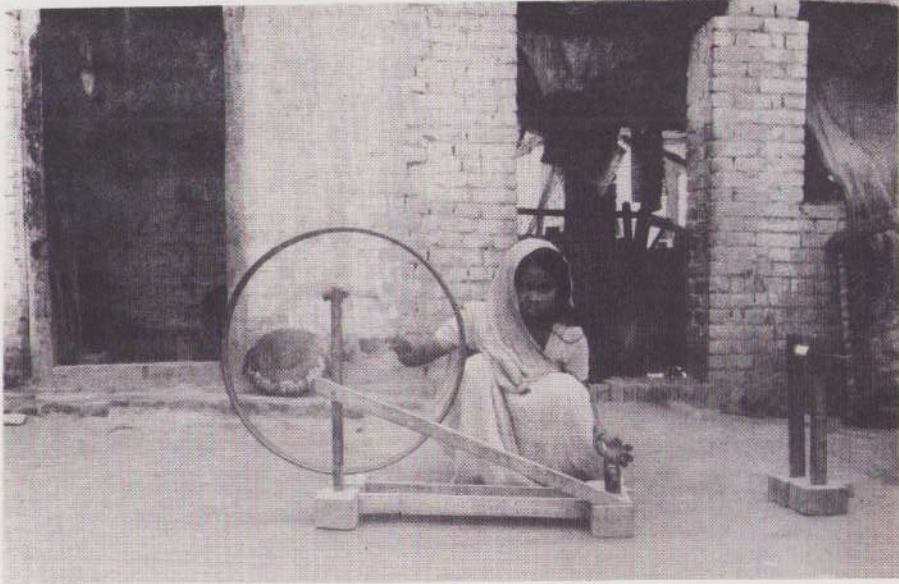

I In sommige groeperingen moeten de volwassen vrouwen hun gezicht verbergen voor vreemde mannen, en ook voor hun schoonvader en hun andere zwagers.

II Een weduwe die in een textiel-fabriek afval zit te verwerken. Vrouwen zie je meestal het voorbereidend werk of de nabewerking doen en zelden het beterge-waardeerde weven.

III Sohan Devi. Jonge vrouw met 3 kinderen. Haar schoonvader is wever. Zij spoelt nu garens die nodig zijn voor het weven.

IV Samen met haar schoonzusje zorgt Sohan Devi voor het huishouden. Hier bakt zij chappati's - een soort brood.

foto's: Miriam van der Gugten

evaluatiemnota vrouwen- centrum

ANDERHALF JAAR FUNKTIONEREN VAN HET
VROUWENCENTRUM

De stichting Vrouwencentrum Maastricht heeft zich ten doel gesteld onderdak en ruimte te verzorgen ten behoeve van groeperingen, die activiteiten ontplooiën van, voor en door vrouwen, gericht op emancipatie en bevrijding. Hieronder worden die activiteiten verstaan die tot doel hebben

- inzicht te ontwikkelen in oorzaken en gevolgen van de bestaande rolpatronen en zo het zelfbewustzijn van vrouwen te versterken
- verandering te brengen in vooroordelen en discriminatie tegenover vrouwen en
- verandering te brengen in de structuren en verhoudingen in de maatschappij, die tot deze vooroordelen en discriminatie leiden.

De verschillende groeperingen, die het gebouw gebruiken hebben elk hun eigen activiteiten, doelstellingen en standpunten en behouden hun autonomie.

In het evaluatieverslag van het vrouwen-centrum komen de volgende aandachtspunten naar voren.

De toegankelijkheid van het centrum is een voortdurende zorg, het aantal en diversiteit van gebruiksters immer stijgt is er toch nog een groot potentieel (zowel groepen als individuen) die (nog) niet bereikt zijn. De drempelverlaging voor en gemêleerdheid van (toekomstige) gebruiksters zal vanuit de algemene doelstelling van het centrum in de toekomst de nodige aandacht blijven vragen.

Een facet, dat direct invloed heeft op de toegankelijkheid is de onderhoudstoestand en de inrichting van het centrum.

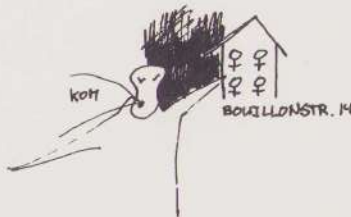
Ondanks de grote inzet om het centrum op te knappen is nog niet alles klaar. Gebrek aan financiële middelen alsmede het feit, dat alles door vrijwilligsters dient te geschieden zijn

de hoofdoorzaken hiervan. Groepen die een eigen ruimte hebben, hebben die zelf opgeknapt en ingericht. Het knelpunt zit hem derhalve het meest voelbaar bij de gemeenschappelijke wisselruimtes en het ontbreken van een grote zaak en de toegankelijkheid voor rolstoelgebruiksters.

Een ander facet, van groot belang voor de optimalisering van de toegankelijkheid is het nog steeds ontbreken van een drankvergunning. Dit blijkt een nadelig effect te hebben op de ontmoetingsfunctie in het centrum.

Een positieve ontwikkeling m.b.t. het centrum is de steeds groter wordende stimulering tot samenwerking van de diverse gebruiksters onderling. Geconstateerd is en wordt, dat er een sterke doorstroming is van verschillende gebruiksters naar andere initiatieven en dat er meer bekendheid ontstaan is bij de diverse groeperingen voor de uiteenlopende werksoorten, waardoor meer begrip gekweekt wordt voor het werk.

M.b.t. het dagelijks reilen en zeilen van het centrum mag de zorg voor het schoonhouden van het pand niet onvermeld blijven. Deze taak is van groot belang vanwege de grote intensiteit van gebruik van het centrum. Juist ook vanwege de sterke aantrekkingskracht, die van een goed onderhouden pand uitgaat op (potentiële) gebruiksters, is professionele hulp hierbij eigenlijk onontbeerlijk. Echter de financiële situatie scheidt hier geen ruimte voor.

Blijft Blijf?

Minister Brinkman is van plan de Blijf-van-m'n-Lijf-huizen te decentraliseren. De landelijke overheid neemt het maatschappelijke probleem vrouwen-onderdrukking niet ten volle serieus. Blijf-van-m'n-Lijf-Heerlen ziet haar dan ook als eerste aangewezene om vluchthuizen voor mishandelde vrouwen te financieren. Blijf-van-m'n-Lijf-Heerlen is dus tegen decentralisatie en zal dan ook geen geld van lagere overheden accepteren.

De 21 stichtingen Blijf-van-m'n-Lijf (BvML) stellen zich ten doel de oorzaken van vrouwenmishandeling onder de aandacht van het publiek te brengen. Tevens houden zij een vluchthuis open voor geestelijk en lichamelijk mishandelde vrouwen en haar kinderen.

Als het aan Minister Brinkman (W.V.C.) ligt, worden de BvML-huizen, middels de Welzijnswet en (de daaraan gekoppelde) Opvangnota, per 1 januari '86 gedecentraliseerd. De stichting BvML-Heerlen is het niet eens met decentralisatie naar de provincie. De landelijke overheid voert nog altijd een dusdanig beleid dat zij vrouwenonderdrukking (waarvan vrouwenmishandeling 'n extreme uitingsvorm is) in stand houdt. Zij brengt (in het kader van een emancipatiebeleid) nota's uit zoals de nota 'seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes'. Daarnaast doet zij zulke nota's weer teniet met maatregelen en wetten als Tweeverdienerswet, handhaving van kostwinnersprincipe en uitstel van Wet Gelijke Behandeling.

Deze tegenstrijdigheid is ook te vinden in haar beleid t.a.v. de BvML-huizen. Enerzijds benoemt W.V.C. in de nota 'opvangvoorzieningen' de BvML-huizen als waardevol onderdeel van de totale opvangvoorzieningen. Anderzijds neemt zij de wens van BvML om landelijk gefinancierd te blijven, niet serieus.

BvML wijst er al jaren op dat de overheid de eerste verantwoordelijke is om een doeltreffend beleid t.a.v. vrouwenonderdrukking te ontwikkelen. Zolang zij hierin faalt is zij de eerste aangewezene om vluchthuizen voor mishandelde en met mishandeling bedreigde vrouwen te financieren.

BvML-Heerlen heeft er geen vertrouwen in dat de overheid naar provincies richtlijnen kan uitvaardigen, die garanderen dat het maatschappelijke probleem vrouwenmishandeling op landelijk nivo daadwerkelijk wordt aangepakt.

Als protest tegen de decentralisatie zeggen de medewerkers van BvML-Heerlen dan ook: "Wij zullen geen geld van de provincie aan nemen. Wij zullen geld blijven eisen van de landelijke overheid. Het is bijna onmogelijk om een BvML-huis zonder subsidie draaiende te houden. Onze opstelling zal er dan ook toe leiden dat de Tweede Kamer duidelijk stelling moet nemen. Zij zal een keuze moeten maken. Enerzijds kan zij ervoor kiezen om onze strijd tegen vrouwen mishandeling ten volle serieus te nemen. Daar zit o.a. de consequentie aan vast dat zij ons landelijk blijven subsidiëren. Anderzijds kan zij ervoor kiezen om ons werk als overbodig te zien en het erop aan laten komen dat BvML-Heerlen dus failliet wordt verklaard. De keus is aan de Tweede Kamer."

Medewerkers van Blijf-van-m'n-Lijf-Heerlen zijn bereid om (mocht dit nodig zijn) een en ander mondeling toe te lichten.

Bvml-Heerlen, Postbus 2594, Heerlen. tel.: 045 - 711684

stichting rechten vrouw

een feministisch proefprocessenfonds

Dit voorjaar is het eerste jaar verslag versheuen van het feministisch proefprocessenfonds Rechtenvrouw. Op 1 april 1984 is het fonds officieel van start gegaan. Rechtenvrouw is opgericht door een groep vrouwelijke juristen met de bedoeling om vrouwen financieel te ondersteunen bij het voeren van gerechtelijke procedures. Het moet dan gaan om procedures waarvan de uitkomst voor meer vrouwen van belang kan zijn.

Directe aanleiding voor de oprichting was een procedure die door een aantal vrouwen in Helmond tegen hun werkgever werd gevoerd. Deze werkgever ontsloeg tegelijkertijd alle vrouwen in zijn bedrijf en de vrouwen waren van mening dat ze gediscrimineerd werden. De werkneemsters verloren de procedure en gingen niet in hoger beroep omdat het geld daarvoor hun ontbrak. De oprichtsters van Rechtenvrouw gaan ervan uit dat het risico van een veroordeling in de proceskosten voor vrouwen heel vaak een belemmering vormt om een procedure te starten. Mensen met een laag inkomen kunnen namelijk wel bijna kosteloze rechtsbijstand van een advocaat krijgen, maar als ze de procedure verliezen moeten toch de kosten van de tegenpartij betaald worden. Deze kosten kunnen behoorlijk oplopen, zeker wanneer er in hoger beroep geprocedeerd moet worden. Voor deze kosten stelt Rechtenvrouw zich garant.

Rechtenvrouw acht het van groot belang dat er procedures gevoerd worden op gebieden waar vrouwen een achterstand hebben of ongelijk behandeld worden. Tot nog toe is er namelijk weinig jurisprudentie (rechterlijke uitspraken) op het gebied van sexediscriminatie, terwijl er de laatste jaren wel veel nieuwe wetten zijn gekomen die ongelijke behandeling van vrouwen verbieden. Door het uitlokken van rechterlijke uitspraken op die terreinen kan de maatschappelijke positie van vrouwen vanuit feministische visie verbeterd worden.

Naast het geven van financiële ondersteuning wil Rechtenvrouw zoveel mogelijk de publiciteit bevorderen rondom de gevoerde procedures. Hierdoor kunnen zoveel mogelijk vrouwen profiteren van een gunstige uitspraak. Echter ook procedures die verloren worden, en dat zullen er veel zijn, kunnen hun vruchten afwerpen. Door het voeren van een bepaalde procedure kan een discussie op gang komen en kan invloed worden uitgeoefend op de publieke opinie. Publiciteit speelt hierbij een grote rol.

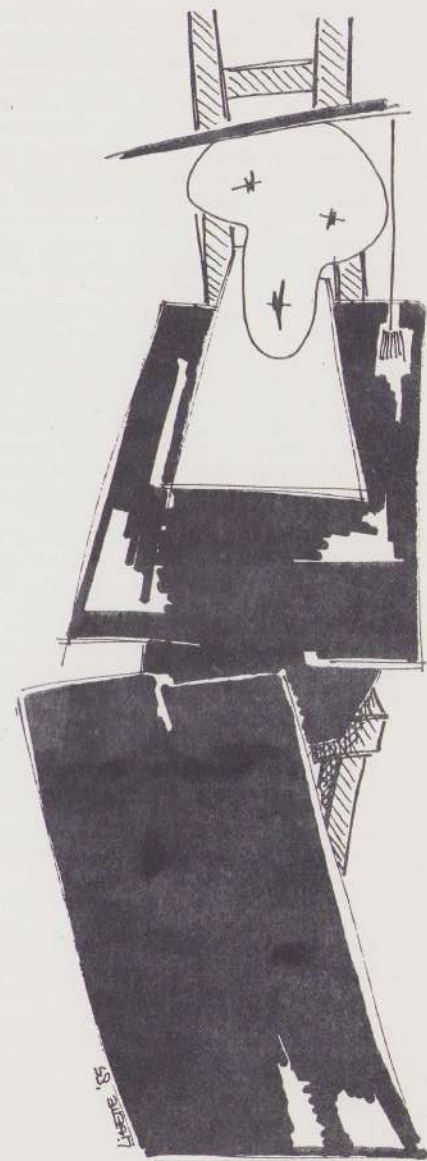
In het eerste jaar van haar bestaan heeft Rechtenvrouw voor 17 procedures garant gestaan. Een voorbeeld van een procedure die uitgebreid in het nieuws is gekomen betreft de vrouw die door haar buurman, adjunct-directeur bij de sociale dienst, bespioneerd werd. De man stuurde vervolgens interne memo's rond bij de sociale dienst met gegevens over het privéleven van e vrouw. Hierdoor werd de uitkering van de vrouw voor een maand gestopt. De vrouw eiste in kort geding stopzetting van de notities en melding daarvan aan derden. Het kort geding werd gewonnen. De buurman ging in hoger beroep en dit werd door de vrouw verloren. Hierop heeft de vrouw een uitspraak van de Hoge Raad gevraagd. Rechtenvrouw stond garant omdat de privacy van alle bijstandsvrouwen op het spel staat als de sociale dienst op deze wijze aan informatie mag komen. Behalve op het gebied van uitkeringen liggen een groot aantal procedures op het terrein van het arbeidsrecht. De volgende procedure werd ondersteund omdat het gaat om een arbeidsvoorwaarde die voor vrouwen van groot belang is. Hierbij werd een vrouw op staande voet ontslagen omdat zij haar baby mee naar het werk, nachtdienst in een gezinsvervangend tehuis, nam om hem borstvoeding te geven. De werkgever was van mening dat het kind wel op het werk gevoerd mocht worden, maar daar niet mocht blijven. De vrouw moest maar voor een oppas zorgen die

het kind ('s nachts!) zou brengen en halen. Deze procedure werd in alle instanties verloren. Een schrale troost is dat in een dergelijk geval wel sprake kan zijn van onvrijwillige werkloosheid, zodat de vrouw recht heeft op werkloosheidsuitkering.

Op geheel ander terrein ligt de procedure die gevoerd werd om een straatverbod te krijgen. De betreffende vrouw eiste in kort geding dat het haar aanrander verboden werd zich in bepaalde straten te begeven. Het kort geding werd door haar gewonnen. In hoger beroep, door de tegenpartij aangespannen, verloor de vrouw. Ze legde vervolgens dit vonnis voor aan de Hoge Raad. Deze oordeelde dat het recht niet goed was toegepast en vernietigde het vonnis. Dit betekent dat er een nieuwe uitspraak moet komen. Rechtenvrouw staat garant omdat het in het belang van vrouwen is dat zij ook de feitelijke bescherming van het civiele recht kunnen inroepen bij tekortkoming van het strafrecht, inzake bedreiging van aanranding en verkrachting. Dit voorbeeld geeft overigens aan dat voor het voeren van bepaalde procedures niet alleen financiële ondersteuning van belang is maar dat men ook moet beschikken over een lange adem!

Niet alleen individuele vrouwen maar ook groepen of organisaties van vrouwen kunnen voor ondersteuning in aanmerking komen. Zo worden in Leeuwarden de vrouwen van het Lesbisch Archief ondersteund. De gemeente discrimineert hier bij de toekenning van subsidie ten behoeve van aanschafkosten van boeken voor het Lesbisch Archief. De leestafel van de openbare bibliotheek bijvoorbeeld ontvangt hiervoor wel subsidie. Er is een AROB-procedure gestart. Het is namelijk duidelijk dat er sprake is van discriminatie van vrouwen omdat het feit dat hier om een Lesbisch Archief ging meespeelde in de afwijzing van het subsidieverzoek.

Niet alle verzoeken om ondersteuning worden gehonoreerd door Rechtenvrouw. Er zijn ook een aantal aanvragen afgewezen omdat deze niet aan de criteria voldeden, bijvoorbeeld omdat het verzoek te laat werd ingediend of omdat de procedure niet in het belang van meer vrouwen was.

kurzus aankondigingen

Programma Volkshogeschool 'Noord-Brabant':
december:

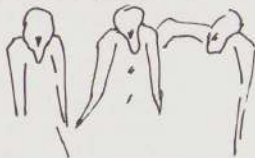
3 - 5 : driedaagse voor baanloze academici
13 - 14: taal
13 - 15: de kunst van het vertellen (cyclus vrouwenkultuur)

januari:

13 - 15: Uitvoering Emancipatiebeleid binnen de P.T.T. (1e van 2 blokken)
18 - 19: Politieke Strategie
31 - 3: Macht, Vrouwen, Levensloop.

Bel of schrijf voor uitgebreide informatie:

Volkshogeschool 'Noord-Brabant'
Kievitsblekweg 18 Oisterwijk
telefoon: 04242 - 83028
b.g.g. : 04242 - 15613

KERSTWEEK VOOR VROUWEN

Vrouwen met of zonder kinderen kunnen de kerstdagen eens op een andere manier doorbrengen op Volkshogeschool 't Oldörp in Uithuizen.

Er zijn verschillende mogelijkheden o.a. spel, dans, yoga, gespreksgroepen, tochtjes maken, (kerst)verhalen. Voor kinderen (+ 6 - 12 jr.) is er aparte begeleiding en een gedeeltelijk eigen programma.

De week is van 23 t/m 27 december en kost (inclusief maaltijden en overnachtingen) f250,- p.p. (kinderen f125,-). Bel voor meer informatie: 05953 - 1857.

ANDERE VROUWEN, ANDERE WOORDEN VROUWENBEWEGING IN DE DERDE WERELD

Rond deze tijd verschijnt een boek waarin negen vrouwen uit verschillende landen (o.a. India, Nicaragua, Turkije) aan het woord worden gelaten. Naast alle publicaties over de algemene positie van vrouwen uit de 'derde wereld'-landen komen nu door middel van gedetailleerde interviews de vrouwen uit deze negen landen zelf aan het woord.

'Andere vrouwen' is geschreven door Mavis Carillho e.a. en wordt uitgegeven door uitgeverij SUA Amsterdam.

ABORTUS

Vrouwen die na 1 februari 1985 een abortus hebben ondergaan in een particuliere kliniek kunnen bij die kliniek om teruggave van de betaalde kosten vragen. Voorwaarde is dat verzekerd zijn ingevolge de AWBZ, een volksverzekering waar alle ingezetenen van Nederland onder vallen. De Ziekenfondsraad zal de verzoeken om restitutie met voorrang behandelen. Na maandag 11 november mogen de klinieken op geen enkele manier aan AWBZ-verzekerden meer betaling vragen voor een abortus.

aankondigingen

LEKKER ETEN IN HET VROUWENCENTRUM

Vanaf woensdag 4 december wordt er iedere eerste woensdag van de maand een lekkere vegetarische maaltijd bereid in het theehuis van het Vrouwencentrum door een paar enthousiaste vrouwen. Het menu is één dag van tevoren bekend.

Wie mee wil eten kan zich inschrijven bij het team of in het theehuis tot woensdag 14.00 uur. Voor de prijs hoeft je het niet te laten (f6,-).

We beginnen om 18.30 uur. Het Vrouwencentrum is op deze woensdagen open vanaf 18.00 uur.

Natuurlijk kunnen we nog steeds vrouwen gebruiken die af en toe eens willen koken. Je kunt je daarvoor opgeven bij het team.

Tot ziens in het Vrouwencentrum.

De eetgroep

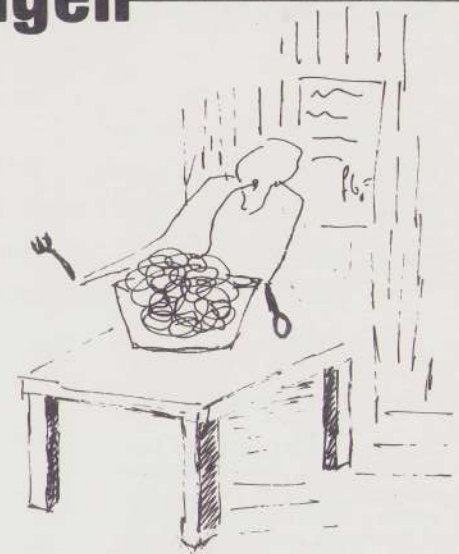
Vrouwencentrum
Bouillonstraat 14
Maastricht
043 - 211235

NIEUWE OPENINGSTIJDEN VROUWENCENTRUM

Met ingang van 1 januari 1986 heeft het Vrouwencentrum de volgende openingstijden:

maandag		19.30 - 24.00 uur
dinsdag	9.00 - 17.00 uur	
woensdag	9.00 - 17.00 uur	19.30 - 24.00 uur
donderdag	9.00 - 17.00 uur	19.30 - 24.00 uur
vrijdag	9.00 - 17.00 uur	

Op woensdag en vrijdag zijn we dus NIET meer tot 18.00 uur open, maar tot 17.00 uur.

NIEUWJAARSBORREL

Omdat een goed begin het halve werk is, is er op zondag 5 januari 1986 een nieuwjaarsborrel in het Vrouwencentrum. Tussen 15.00 en 19.00 uur is iedereen van harte welkom om het nieuwe jaar in te luiden.

Het Vrouwencentrum
Bouillonstraat 14
Maastricht

aankondigingen

CAFE MALU

Een vrouwvriendelijk café in Maastricht!
Achter de tap: Marjo en Marloes
openingstijden:
di t/m vr. 19.00 - 2.00 uur
za + zo 14.00 - 2.00 uur
maandag gesloten
adres: Kesselskade 47.

MANNEN TEGEN SEKSUEEL GEWELD

Dat deze organisatie ook een tijdschrift uitgeeft daarover schreven we al in ons vorig nummer. Niet over hoe je dit tijdschrift kunt krijgen. Nu dan: schrijf een kaartje voor één nummer of een abonnement (4 nummers f15,-) naar:
Postbus 11597
1001 GN Amsterdam.

rectificatie

Het gedicht in no. 30 is niet geschreven door Nettie en sterker nog is geen gedicht! Het zijn teksten van drie liedjes die hoorden bij het artikel over feministische spiritualiteit. Nog eens lezen?

TECHNIKA 10

Technika 10 is een project waarin geprobeerd wordt iets te doen aan de achterstand die meisjes - en later vrouwen - hebben in technische beroepen, in technische vrijetijdsbesteding en bij de deelname aan de discussie over technologie in de samenleving.
Om iets aan die achterstand te doen worden hobbyclubs ontwikkeld die (omwille van de identificatie) onder leiding moeten staan van vrouwen.
Er worden b.v. nog vrouwen gezocht die:
- van organiseren houden en bereid zijn een plaatselijke afdeling voor verschillende meisjesclubs op te richten
- vrouwen die een meisjesclub willen leiden
- vrouwen die nieuwe, speelse technieken kunnen vinden
...en nog veel meer...
Schrijf voor uitgebreide informatie over dit project naar:
N.F.J.J. - Y.W.C.A. - M.V.M.
Henri Polaklaan 14, 1018 CS Amsterdam
of bel: 020 - 241345.

BIBLIOTHEEK LILLITH

NIEUWE BOEKEN

TITEL	AUTEUR	ONDERWERP
Other women	Alther, Lisa	Roman
Met Kramp In De Ziel	Beauvoir, Simone (de)	Roman
De Minnaar	Duras, Marguerite	Roman
De Zeevlam	Graaf, Hermine (de)	Roman
Ma, Kun Je Feministisch Zijn En Toch Van Mannen Houden?	Hollander, Nicole	Feminisme
Hoe Red Ik Mijn Eigen Leven	Jong, Erica	Roman
Noem Mij Vrouw	Kuzwayo, Ellen	Roman
In De Herfst Van Het Leven	Lessing, Doris	Roman
Waar Blijf Je Dan?	Noordam, Nan	Roman
Emancipatie-Onderzoek Limburg 1985 (Eindverslag)	Roozendaal, Lenika o.a.	Emancipatie
Vriendschap	Rubin, William B.	Psychologie

Gegeven aan de bibliotheek		
Eindelijk Mezelf	Vreede, Mischa (de)	Roman

BOEKEN GELEEND AAN DE BIBLIOTHEEK DOOR V.O.S.

Van Vrouwen En De Dingen Die Aan Haar Voorbijgaan	Berben, Lia o.a.	Politiek
Eens Per Maand	Dalton, Katharina (Dr.)	Gezondheid
Vrijwilligerswerk Waar-Over Praten Zij?	Dic Map	Arbeid
Vrouwen Zekerheidshalve	Essen, Willy (van) Holtmaat, Riki	Politiek
Een Wonder Komt On-gemerkt	Sommer-Wehrli, Annemarie	Gezondheid
Constance Ring	Skram, Amalie	Roman
En Dan Gaat Het Niet Om Luxe.....	Gelouff, Marjolijn	Leefvormen